

УДК 636.4:616.33:615.24

ПОШИРЕННЯ ХВОРОБ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ПОРОСЯТ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Б. О. Лукашук, аспірант, *Л. Г. Слівінська*, д. вет. н., професор
lukaw4yk@gmail.com

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Сучасний стан свинарства характеризується динамічним розвитком, що відбувається внаслідок освоєння інноваційних технологій та постійного підвищення генетичного потенціалу продуктивності тварин. Однак, все це неможливо без забезпечення стійкого ветеринарного благополуччя. Разом з тим, інтенсифікація галузі та впровадження нових методів утримання і експлуатації тварин, негативно впливають на фізіологічний стан свиней, що призводить до виникнення низки захворювань.

Найбільш гострою проблемою у свинарстві є хвороби органів травлення. Вони реєструються у всіх господарствах і складають від 40 до 60 % внутрішньої незаразної патології у свиней. Господарства несуть економічні збитки через зниження продуктивності, витрати на лікування та загибель тварин. На великих промислових комплексах хвороби шлунково-кишкового тракту поросят реєструються впродовж всього технологічного циклу. Значні коливання в захворюваності і падежі поросят зумовлені різницею в ступені порушення санітарно-гігієнічних правил утримання і годівлі свиней.

Метою досліджень було встановити відсоток поросят з шлунково-кишковими захворюваннями від загальної кількості хвороб незаразної етіології у різні періоди вирощування (від народження до досягнення забійної ваги).

Дослідження проводилися в ПАП «Агропродсервіс» Тернопільського району Тернопільської області. Об'єктом досліджень були підсисні поросята, групи дорощування та свині на відгодівлі. Проводили дослідження клінічного статусу поросят та аналіз статистичних даних їх захворюваності.

Проаналізувавши результати досліджень та дані підприємства було встановлено, що хвороби шлунково-кишкового тракту поросят в підсисний період (1–28 день життя) складають 37 %. Найбільшого поширення набули гастроентероколіти, причиною яких була зміна типу годівлі поросят (перехід від молока матері до підгодівлі готовим комбікормом).

Захворювання шлунково-кишкового тракту також можуть виникати через віковий або фізіологічний імунний дефіцит. Одразу після народження в крові поросят майже відсутні імуноглобуліни, що в сукупності з незначною кількістю лейкоцитів, низькою лізоцимною та бактерицидною активністю сироватки крові дає можливість характеризувати цей період як критичний для поросят (перша фаза імунного дефіциту). Якщо повноцінне молозиво надходить своєчасно, то проходить компенсація вікового імунного дефіциту, розвивається загальний і місцевий імунітет, у крові збільшується кількість імуноглобулінів усіх класів. Однак, при пізньому прийомі молозива у поросят порушується формування імунного захисту і розвиваються шлунково-кишкові розлади.

З 7–14-денного віку на низькому рівні проходить синтез власних імуноглобулінів, тому на 15–25-й день, коли імуноглобуліни, які надійшли з молозивом, піддаються розпаду, а імунна система поросят ще недостатньо розвинена, виникає друга фаза вікового імунного дефіциту. Тому в цей період на фоні зниження імунної реактивності при порушеннях технології годівлі та утримання знову виникають шлунково-кишкові хвороби.

У період дорощування поросят (29–84 день) на хвороби ШКТ (гастроентероколіти) припадало 6 %. Причиною їх розвитку міг очевидно бути імунний дефіцит (третя фаза), що зумовлений відлученням поросят від свиноматки. При невідповідності молодняку та порушенні правил відлучення у поросят виникає стресова реакція (перегрупування, зміна раціону).

У період відгодівлі свиней (85–182 день) у свинокомплексі хвороби шлунково-кишкового тракту із симптомами діареї (гастроентероколіти) реєстрували у 15 % тварин. Виникнення захворювань у даний період спричинене сухим типом годівлі свиней, що викликає зміни фізіологічних процесів шлунково-кишкового тракту.

Отже, хвороби шлунково-кишкового тракту найчастіше реєстрували у підсисних поросят — 37 %, менше у групах дорощування і відгодівлі — 6 та 15 % відповідно. Ці дані вказують на доцільність пошуку сучасних ефективних засобів профілактики захворювань шлунково-кишкового тракту незаразної етіології у поросят в умовах промислового комплексу.